

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne pet-vrstne po 6 kr., če se oznanilo jednorazno tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 9. novembra.

Tako, ko je bil imenovan grof Schönborn ministrom, se je jelo razlegati po nemških listih, da se bodo sedaj vrste levice bolj vkupe stisnile, da bodo zginila dosedanja razcepljenost, ki je povod, da se upa Taaffe največje nasprotnike nemškega liberalizma klicati v ministerstvo. To govorjenje tudi ni bilo prazno. Ko so prišli nemški poslanci na Dunaj, bilo je prvo njih delo posvetovanje, kako bi mogli začeti zopet složno postopati, kako bi se zopet osnova nekdanja združena levica. Govorilo se je, da se bode osnova izvrševalni odbor, ki bode vodil delovanje vseh klubov levice. Ta posvetovanja niso ostala brez uspeha. Eksekutivni odbor se ni osnova, a doseglo se je nekaj družega, kar je za levico še več vredno.

Zjedinila sta se avstro-nemški in nemški klub. Sedaj je že novemu klubu pristopilo 112 poslancev, nekaj jih pa še pristopi. Ta klub je torej uajštevilnejši v celi zbornici. Pa ne le po številu, tudi v družib ozirih ta klub prekaša druge. V njem je tudi največ izbranih parlamentarcev, ki bodo znali dobro porabiti politični položaj. Zaradi tega to zjedinenje ne bodo ostalo brez posledic v našem parlamentarnem življenju. Novi klub bode pa skušal še druge klube pritegniti k sebi. Člani nemško-narodne zveze še sicer niso pristopili novemu klubu, toda ne ve se, kako dolgo se bodo še obotavljal. Res, da to fra cijo loči od ostale levice protisemitsko mišljenje, a hkratu jo pa na njo veže nasprotstvo do Slovanov. Če bi se tudi ta zveza ne stopila z ostalo levico, vsekakso se bode pa ž njo osnova tesna zveza. Pa še nekam drugam bode levica obrala poglede svoje. Na Coroninjev klub. Poskušata bode ž njim napraviti tesno zvezo. V tem klubu sede tudi možje, katerih mnogi po svojih nazorih se bolj približujejo levici nego desnici.

Glavna stvar je pa, da se je posrečilo zjednjemu klubu sestaviti skupen program. To delo seveda ni bilo baš Herkulovo, kajte oba kluba sta se v svojih nazorih in načelih strinjala, samo da so Chlumecky in tovariši bili bolj za zmerno, Weitloff in drugovi pa za energično, brezozirno postopanje. O tem programu nečemo dosti govoriti, vsaj vse točke njegove, kakor jih bodo razumevali levicarji sami, že dovolj poznamo iz praktičnega

življenja. V lepih besedah je zavito sovraštvo do slovanstva, spojeno z nemškim lažliberalizmom.

Mi ne mislimo, da bi se levicarjem vsled boljše organizacije posrečilo dobiti v zbornici večino in vreči sedanjo vlado. Grof Taaffe se bodo že znali ubraniti vsem tacim naskokom levicarske stranke, kakor se je dosedaj. Naj so mu še tako nemški liberalni listi propovedovali padec, vendar se je dlje obdržal nego vsak njegovih prednikov, odkar imamo ustavo. A nekaj družega je, kar nam preti. Močna levica utegne zopet vlado nagibati, da se bolj obrne na levo stran. Saj je Taaffe imel vedno navado, da se ni hotel identifikovati z desnicami, ter je vedno omahoval semtertja. Gledal je vedno na to, da je kolikor malo se dá nam dovolil. Mnogo neso Slovani dosegli, a bi še manj bili, da levica ni bila vedno le skušala vreči vlade in so torej desničarji bili za vlado neizogibno potrebni.

Sedaj se je batiti, da bode levica nastopila drugačni pot. Že v budgetnem odseku se levicarji nekako voljnje kažejo. Izjavili so, da ne bodo glasovali za dispozicijski zaklad, a baš ta izjava kaže, da bodo glasovali za ostale točke budgeta. In s tem bodo toliko dosegli, da bodo vlada bolj zapeta proti nam, misleč si, saj se lahko opiram tudi na levico. Povodom vojnega zakona že nemški listi jako prijazno za vlado pišejo. Njih glasila trdijo, da bi bila največja napaka, ko bi levica glasovala proti vojnemu zakonu, če tudi so že nedavno pretili, da bode levica baš pri vojnem zakonu se postavila preti Taaffeu, ker je poklical Schönborna v ministerstvo. Vse to ima le namen pripraviti vlado, da se ne bi preveč ozirala na Slovane. Prvi uspeh je levica dosegla z volitvijo Chlumeckega prvim predsednikom državnega zbora.

Imenovanje mora vskega namestnika se še vedno odlaša. Vlada se za nikogar ne more odločiti. Mi mislimo vendar, da bi ne bilo tako težko dobiti moža, ki bi bil obema narodnostima jednakopravičen in bi bil več oba deželnih jezikov. Nam se le dozdeva, da Taaffe čaka, da se pojashi sedanja situacija, da bodo potem izbrali namestnika, ki bodo levici prijazen, če bodo videli, da mu levicarji ne bodo vedno nasprotovali, drugače bode pa izbrali katerega desničarja.

Kaj je pa storiti desnici v sedanjem položaju? Gledati mora, da se kolikor možno okrepča. Levico

mora vzeti v vzgled in vrste desnice morajo se tesneje skleniti. Z drugimi besedami, treba je, da se stavi vendar jedenkrat skupen program.

O tem se je mnogo govorilo in pisalo po letu, a sedaj je vse tisto. Morda mislijo naši državni poslanci, da se taka vprašanja imajo pretresavati le ob počitnicah državnega zbora. Baš zdaj zjednjenje levice mora desničarje k temu spodbujati. Vsled imenovanja Schönborna se ne smejo preveč zanašati na naklonjenost vlade. Vedeti morajo, da se bodo nanje ozirala le tedaj, če bodo jedini, krepki in energični, drugače se bodo pa morali zadovoljiti s kavalirskimi obljudbami, katere se ne smejo previsoko ceniti.

Slovanstvo in njega nasprotniki.

Iz Pulja dne 6. novembra 1888.

Ako vsa znamenja ne varajo, prestopili smo ravnikar v prevajočo dobo razvijanja in širitve slovanske narodne ideje. Zgodovinska fakta epohalne imenitnosti vrše se ravnikar, katera bodo izvestno pustila za sabo prijatelju in sovražniku viden sled in katera bodo — o tem ni dvojiti — vsekakor ugodno uplivala na razvoj in napredok svete naše stvari. Naj nam nikdo ne reče, da pišemo fraze, da smo optimisti. Ljubi Bog: mi da bi bili optimisti?! Že pogled sam na momentanno desparatne razmere po ožji naši domovini zapira s tremi za pahi optimizmu pot v naše kroge. In ako se ozremo preko mej naše monarhije po malih slovanskih državah na Balkanu, tudi tam vidimo črne grobokope slovanstva pri svojem maločastnem delu, tudi tam dosezajo sovražniki slovanskega rodu svojih uspehov. A to naj nas ne moti: mi smo trdno uverjeni, da je to le bolezzen, katero prebiti je usojeno vsakemu mlademu narodu, a bolezzen ta bode kmalu minula; mladi smo še, noge se nam še malo šibe in zato nam stopinja ni še dosta trdna in sigurna, zato malo omahujemo in se opletamo. A ozdraveli bodo kmalu, ker organizem naš je čvrst. In tedaj bodo izginili s pozorišča nesramni mazači à la Garašanin, Stambulov, Mirko Hrvat — znabitvi tudi mej Slovenci kdo, — ki se kakor tiste sitne muhe gnetejo okoli mladega bolnika.

Istino, da je storilo slovanstvo mogočen korak naprej, čuti ves izobraženi svet, zavesti tej ne more

LISTEK.

Izlet na Bojance.

(Belokrajinska slika, načrtal —)

(Konec.)

Pucanje iz topičev in glas zvonov privabilo je polagoma v cerkev Bojance, katerim smo se tudi mi pridružili. Duhovne opravila oskrbuje pravoslavni pop Marindolski, ki hodi vsako drugo nedeljo maševat na Bojance. Za ta posel oškodujejo ga Bojanci z žitno biro in obedom, kadar pride k njim, in sicer obeduje zaporedoma po številkah vsakikrat v drugi hiši, kakor pri nas — čredniki.

Služba božja trajala je blizu jedne ure. Pevajočemu popu, ki ima tako lep sonoren glas in elegantno kretanje, odpeval je star sivolas, v belo domače sukno oblečen cerkovnik, ki je jedini na Bojancih več tiskanemu branju. Mej mašo molil je svečenik pevajoč molitev podobno nekako litanjam in molil mej drugim za našega cesarja, za ruskega cara, patrijarha, srbski narod itd., cerkovnik pa mu je odpeval z „Gospodine pomiluj!“, in sicer

pri navedenih po trikrat, pri drugih pa samo po jedenkrat.

Opazujem te obrede primerjal sem nehoté katoliško liturgijo s pravoslavno.

Kako veličastno glasi se v katoliškej cerkvi: „Dominus vobiscum!“ in z orgljami spremljajoči odpev: „Et cum spiritu tuo!“ Pretresujoče uplivajo ti impozantni kori in naudajajo človeka z nekako skrivnostno čarobnim strahom in vselej mi je pri jednakih prilikah prišla na um episoda iz starega zakona, ko je Mozes mej gromom in treskom na Sinajski gori oznanjeval groze in trepeta na obraze svoje popadlemu izvoljenemu narodu Izraelskemu deset zapovedij božjih.

Kako vse drugače tu. Priprosto glasi se: „Bog z vami!“ — „In s Tvojim duhom!“ Priprosto, domače — a kako zaupljivo! Tukaj ni nič onega skrivnostno čarobnega strahu, koji prouzročuje mrtvi tudi latinizem; to se glasi blažilno, sreča s čutom ljubezni in zaupanja do Boga naudajoča, in brezvojbeno upliva blagonosno na veraika, ko čuje duhovnika svojega moliti in častiti Stvarnika v milem mu umljivem jeziku.

Po končanem duhovnem opravilu imel sem priliko pred cerkvijo v gručah stojče krepke postave Bojancev in njih jugoslovanski tip občudovati. Žal, da pri moških, posebno pri mlajših gine narodna noša in se že deloma oblačijo s črnim kupljenim suknom po kroji drugih Kranjcev. Nasprotno pa si je ohranilo ženstvo povsem pravtono svojo nošo, ki se sme prištevati najlepšim ženskim narodnim nosam slovanskim. — Noge v bele ali rudeče nogovice obute tiče jim v nizkih, čarape imenovanih, z bujnobarvenimi vezninami in zlatimi niti pretekanih obuvnih. Kratko krilo iz domačega dvoveznega ubijkenega platna pokriva spredaj in črne kozlove dlake tekan in z dolgimi dlačnimi franžami obrobjen predpasnik, ki je po sredi bogato okrašen z bujnobarvenimi in zlatimi vezninami. Kratek telovnik iz črnega suknja in po prsih s zlatimi vrvicami prepleten, spenja krog ledij skupaj kake tri prste širok, z bujnim veznim in zlatimi vrvicami opisan, na doljenjem robu krog in krog s starimi dvajseticami ali tolarji gosto našit pas.

Izpod belega v čepico zavezanega robe pa dajo gosti, gladko preko čela in čez uhala poč-

se odtegniti nikdo, zavest to nam posebno glasno ovajajo — nas protniki naši. Le poglejte jih, kako besnے pseudoliberalci naši takraj in onkraj Litave; vedenje njihovo ne moremo več zvati nervoznost — to je že vse kaj druga, hujšega: to je delirium. Taktika njihova je sicer že stara, nam predobro poznana, a nikdar neso se nam javili grda njihova svojstva tako očividno, nego sedaj, nikdar se nam neso vidila svojstva tako karakterizirajoča.

In zato menimo, da ne bi bilo napačno, ako se ozremo malo po naših nasprotnikih in njihovih zavezničkih; posebno pa po onih krogih, od koder prihaja sovražnikom našim najzadatnejša, najzanesljivejša zaslomba. In to je židovstvo. Zlasti mi primorski Slovenci zapeti bi mogli o tem tužno, dolgo pesen — pesen, pripovedujočo svetu trpljenje in mučeništvo naroda-trpina našega.

A ne da bi mislili, da mi zavidamo protivnike naše na tach zavezničkih! O Bog ne daj! Ako čitamo nemški, italijanski in madjarski pisane organe brezvestnega židovstva, polasti se nas nekak čuden čut, kateremu ne vemo prave definicije: sveta jeza, želja po maščevanji in — usmiljenje. Da, usmiljenje! Mislimo si: hujše kazni pač jim usoda ni mogla naložiti, kakor da jih je izročila v pest takim „priateljem“. Le poglej ga žid v vsej njegovej nesramnosti. Vidis ga vedno tam, kjer je nasilstvo, pri židovskem rodu zatrli so slobni instinkti vsa druga blaga čuvstva. Ni-li milovanja vreden narod, katega usoda je poverjena takim rokom?! Ni-li njega nrvn in gmotni propad neizogiben?! Brutalnost in sveto nevoljo vzbujajoči cinizem žida, kazoča se vsekdar, ako je govor o pravica druzih — ako se pravice te ne strinjajo in krijejo že njegovimi koristimi — in njega divja pohlepnot po svetnem blagu ne prizanaša tudi političkemu prijatelju, pobere si žrtev tam, kjer jo najde. Kjer dobi žid oblast v svoje roke, tam je odbila blagostanju poslednja ura. Ugovarjajo radi: i saj so mej kristiani tudi oderuhi! Da, to je res! A kar je pri nas izjema, kar so pri nas posamični slučaji, to je pri židovih pravilo. Pri židovih ucepijo že z maternim mlekom načelo: varaj svojega bližnjega. In vsa vzgoja služi le nemoralnemu temu principu. S kratka: mej židovstvom ni prostora za ono, ker mi imenujemo: javna morala.

Vidite v takih rokah so naši nasprotniki. Neso li reveži navzlic inteligenciji, navzlic „superjornosti“?! Ne, ne, nasproti nam narodi italijanski, nemški in madjarski nemajo uzroka triumfovati; po pravici radujejo se le oni, ki so narode te, terorizajoč jih, zvodili na taka kriva poto. Da bi bili mi le približno tako hudobni, kakor nas slikajo, radovali bi se, videči zevajoči prepad, kateremu se bližajo nasprotniki. Kajti že sv. pismo pravi: Kdor nevarnost ljubi, se v nevarnosti pogubi.

A blaga naša nrav ne priznava načela: glava za glavo, zob za zob.

Želja naša bila bi temveč, da bi rečeni narodi se vzdrmili iz hude zmote; da bi prišli do zavesti, da hodijo kriva pota; da bi se vse človeštvo skupno po robu postavilo najnevarnejšemu svojemu sovražniku, braneč krščanska načela, ki so najvarnejše zavetje dušnega in materialnega blagostanja pojedincev in celih narodov.

Čut pravicoljubja prešine narode in konec bode židovskemu nasilstvu.

C t-c.

sani, kakor krtov kožuh svetločrni, v dve kiti spleteni lasje, — pri devojkah po hrbtnu, pri ženah pa po prsih. Pri devojkah upleteni so v kite rudeči trakovi, pri ženah pa črni s tolarji in starimi dvajseticami do pasa segajoči jeremeni. Okrog vrata opleta se svetla ovratnica, na katerej visi po prsih umetno ukovani križevci in šmarni tolarji, ki so pri premožnejših na debelo pozlačeni, kakor se tudi sploh po lišpu in dragocenosti obleke lahko sodi na večo ali manjšo imovitost dotične rodbine. Boigate Bojanke obleka in lišp se sme ceniti do sto forintov.

Znamenito je, da si izdelujejo vse obleko in veznine Bojanke same, ki kažejo veliko spretnost in so v obče kako pridne ženske, kajti celo mej potom na trg ali po družih opravkih pridno pletonogavici ali vezljajo našitke.

Postave so srednje velike, krepke in polnih udov, a pri tem lahke ponosne hoje in elastičnega kretanja. Zatemnla barva, gosti črnosvetli lasje, črne oči, ki se v strasti kakor dva živa vogla zazare izpod dolzhih črnih trepalnic, lepo napete ustne in polna lica podajajo interesantno lep ovalen obraz

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. novembra.

Vzlic vsem uspehom sedanjega **hrvatskega** bana vendar ta mož ne bode več dolgo vladal Hrvatske. Na Dunaji ne odobravajo njegove politike, ker je že njo prouzročil nezadovoljnost po vsej deželi. Vnanja politika grofa Kalnokyja pa zahteva, da so zadovoljni vsi narodi v cesarstvu. Posebno je pa že z ozirom na orijentsko politiko želeti, da so Hrvatje zadovoljni. Nek Dunajski list, ki dobi tudi informacije iz visocih krogov, je izvedel, da bodo Kuena-Hedervary-ja v kratkem zamenili s kakim Hrvatom. Najbrž bode naslednik njegov grof Drašković, s katerim so se nekda že dogovarjali o tem.

Mi nikakor ne pripadamo tistim, ki so od novega naučnega ministra **ogerskega** pričakovali, da se bode oziral na Slovane, Rumune in Nemce. Da je naklonjen leslovenskim narodnostim, ne bil bi ga poklickal Tisza v ministerstvo. Da pa bode naravnost naglašala raznoredenje nemadjarskih narodnosti, pa vesmo pričakovali. Proti deputaciji sedmograškega društva za širjenje madjarizacije se je izrazil, da bode z vso silo delal, da se utrdi madjarizem in razširi. S tem je dovolj jasno povедal, kaj da imajo Slovani in Rumuni od njega pričakovati. Nadaljeval bode svojega prednika delo.

Vnanje države.

Kralj **srbski** poklical je k sebi škofa Demitra in Nakanorja, ki se upirata ločitvi kraljevega zakona. Objavil jima je, da on zmatra to zadevo za konečno rešeno. Nadeja se, da bodo skofje pri znali odločitev metropolita, načelnika srbske cerkve. Škofa baje hočeta dati ostavko in v posebni spomenici razložiti kralju svoje nasprotnne nazore.

Car **russki** pride nekda pomladni v Berolin, da pohodi nemškega cesarja, tako vsaj pišejo nemški listi. Tedaj se boleta morda kje sešla tudi car in cesar Fran Josip. Car je s prva nameraval ta mesec priti v Berolin, pa je opustil to misel, ker sedanji čas ni prav ugoden za razne slavnosti in ogledovanje vojaščine.

italijanski zbornici snideta se danes. Finančni minister baje hoče odstopiti, ker se prav ne more sporazumeti z ostalimi ministri. Vojni in pomorski minister zahtevala mnogo milijonov za razne vojaške priprave, finančni minister pa s sedanjimi davki več shajati ne more. Nekateri priporočajo, da bi se mlinski davek zopet uvel, finančni minister Magliani je pa odločno proti temu. „Populo Romano“ priporoča posebno vojno priklado na zemljiski davek. Pa tudi drugi listi poudarjajo, da bode treba povekšati stroške za vojsko, kajti Italiji preti nevarnost od zapada. „Esercito“ celo piše, da je vojna s Francijo neizogibna.

Vladi **francoskej** bode revizija ustave napravljala še neprijetnost. Morda bode Floquet še vesel, kadar senat to zadevo pokoplje. Odsek, ki pretresuje vladno predlogo, se nič kaj ne ozira na vladne želje. Sklenil je pač drugim s šestimi glasi proti širim, da naj se sklice posebna konstituanta jedino v ta namen, da bode premenila ustawo. Proti temu, kar radikalnejši elementi že dolgo zahtevajo je pa odločno vlada. Boulangerjeve agitacije napravile so razpor mej Orleanici. Grof Pariški podpira Boulangerja, nadejajoč se od njega pomoči; vojvoda Aumalski je pa odločen nasprotnik generala, ker mu ne zaupa. Vojvoda že skuša grofa Pariškega prepričati, da Boulanger dela zase. Saj je znano, da je porabil denar tajnih zakladov, ko je bil minister, da se je izdala knjiga: „Čast Orleancev“, v kateri se črni orleanska rodbina. Grof Pariški pa vzlič temu misli, da treba ohraniti naklonjenost Boulangerjevo.

Nova **pruska** zbornica poslancev bode sestavljena iz 131 konservativcev (dosedaj 138), 67

— markanten izraz jugoslovanskega typusa, kakerš nega nam kažejo krasne slike slavnega Čermaka. Samo ob sebi je umevno, da velja ta opis o krasoticah, in nikakor nečem tajiti, da se mej Bojanke tudigrdih obrazov ne manjka.

Originalni ta prizor na bujnobarvne tolpe pred cerkvijo bil je tako lep, tako slikovit, da sem obžaloval, da nisem slikar ali vsaj fotograf.

Ljudje so se odpravljali proti vasi in tudi mi napotimo se tja v krčmo župana Bojanskega, da se okrečamo z običajnim uskrškim, na drogu pečenem jagnjetom — in čašo rujnega Marindolca.

Ta mož je imovit in najpremožnejši Bojanec, kajti on šteje nekaj desetisočakov, dasi je v ostalem povsem pri prost in ne pozna nobene „kljuke“. Njegova poslopja so slična poslopjem drugih Bojancev, samo da je njegov četverovogelnik z običajnim dvoriščem v sredi pol zidan, pol lesen in deloma z opeko krit in ima nekako jedno nadstropje — spodaj so namreč krog in krog hlevi, zgoraj pa hišno poslopje, pivnica, žitnice itd., a krog in krog je ob notranji strani lesen hodnik, ki je na jedni strani razširjen v lopo, v kateri smo posedli in imeli lep

svobodnih konservativcev (dosedaj 64), 87 narodnih liberalcev (dosedaj 72), 97 članov katoliškega centra (kakor dosedaj), 29 pristašev svobodomisline stranke (dosedaj 40), 15 Poljakov, 2 Dancev, 2 Welfov in 4 nobeni stranki pripadajočih liberalcev. Največ so torej pridobili narodni liberalci, največ je pa zgubila svobodomislna stranka. Socijalni demokrati se neso udeleželi volitve, ker volilni red za deželne zbrane zanje ni ugoden.

Dopisi.

Iz Celovec 8. novembra. (Cesarska in Einspielerjeva slavnost.) Že čez par dñij, namreč 14. novembra, imamo v Celovci, kakor smo že razglasili, dve imenitni slavnosti: popoludne je razkritje Einspielerjevega spomenika na pokopališči, zvečer pa slavljenje 40letnega vladanja našega presvetlega cesarja. Obojna slavnost obeta postati prav lepa in za naše razmere velečastna. Iz Ljubljane zagotovila se nam je udeležba oddelka slavnoznanih izvrstnih čitalničnih povev, ki bodo na grobu peli dve žalostinki in tudi zvečer sodelovali pri cesarski slavnosti. Za Korošce je tako izborno petje v slovenskem jeziku kaj ne navadnega in novega, zato upamo, da prihitijo k slavnosti rodoljubi iz vse dežele, kar je slovenske. Slavnostni govor pri cesarski slavnosti je prevzel g. Gregor Einspieler. Velika dvorana v hiši kataliških pomočnikov bo lepo okrašena z zelenjem, cvetličjem in cesarskim kipom. Program je mnogo vrsten. Odbor si prizadeva, kar more, da bi se slavnost posebno odlikovala. Še jedenkrat tedaj uljudno vabimo vse rodoljube koroške, pa tudi iz sosednih dežel, naj nas počastijo v obilnem številu!

Kako veselo se je nekaj časa sem začelo po slovenskem Koroškem gibati in kako se vse naudušuje za narodno stvar, budi konečno še povedano, da se bodo mimo gori omenjenih slavnosti, ki se imajo vršiti v Celovci, priredili na Koroškem v teku meseca še naslednji shodi: Podružnica za Belljak in okolico, priredi v nedeljo dne 18. nov. pri Majarčku v Št. Lenartu pri sedmih studencih svoj redni letni občni zbor, istotako podružnica sv. Cirila in Metoda v Habru pri Medgorjah ravno na ta dan svoj prvi občni zbor v Martinčevi gostilnici. Dalje bodo imela podružnica sv. Cirila in Metoda za Pliberk in okolico na 25. dan t. m. svoj drugi občni zbor v gostilnici g. Miklavca v Šmihelu in podružnica sv. Cirila in Metoda v Ziljski Bistrici priredila bode tudi 25. nov. svoj letni občni zbor in ob jednem cesarjevo slavnost. — To gibanje prouzročuje našim nasprotnikom že grozen strah, kajti tako teško gledajo koroški Nemci vse ono, kar je slovenskega. Mi pa se v svojem delovanju ne boderemo pustili motiti in boderemo kakor doslej postopali v korist našemu narodu tudi v prihodnje, namreč z zjednjjenimi močmi. Na zdravje!

Domače stvari.

— (Odličnega gosta) imeli smo te dni v Ljubljani. Pisatelj Paul Melon, prijatelj znamenu slavistu Loisu Légeru, mudil se je tu dva dñi, da se pouči v naših razmerah. Pred tem potoval je po Rusiji, Bolgariji in Srbiji ter je obiskal tudi Zagreb. Tekom bodočega leta namerava izdati posebno knjigo o Slovanih.

razgled na dvorišče, kjer so v opoludanski vročini leno polegala ali dremala mršava mlado in stara goveda, ovce, koze in prašiče vse v prek v najlepši slogi.

Po obedu napotilo se je vse, mlado in staro obojega spola na plešišče — vzvišen prostor meje vasjo in cerkvijo pod milim nebom, kjer so se uvrstili in jeli plesati kolo, s čudnim monotonim glasom v nizkem altu popevajoč narodne pesni in od do časa popivajoč iz ponujenih čaš. Kolo plešejo deloma korakoma, deloma dirkoma tako, da delajo od desne proti levi z levo nogo po dva, z desno po jeden korak oziroma skok naprej in z desno jeden korak ali skok nazaj: leva, desna, leva: naprej, desna nazaj itd.

Pojo le pri plesu v korak, ker petje pri silnem dirjanji v skok ni mogoče.

Ples traje cel popoludan pozno v noč in kadar se kdo utrudi, izstopi za toliko časa, da se odpočije in se potem zopet uvrsti meje plesalce. Tudi nas dovedle so krasotice Bojanske z navidezno silo meje nje, kar je prouzročilo mnogo smeha. Zagrešil pa bi se proti njihovem običajem, kdo bi se s silo hotel

— (Slovensko gledališče) Prva oporeta v letošnji gledališni dobi pela se bude, kakor nazzano gledališni listi, v nedeljo dne 11 t. m. Opereta „Pot po nevesto“ je že nekolikrat napolnila deželno gledališče, ni dvoma tedaj, da bi tesnih čitalničnih prostorov ne. Pred opereto predstavlja se salonska veseloigra „Kdor se poslednji smeje“.

— (Dopolnilne volitve v Zagrebu) bile so tako mlačne. Opozicija se ni udeležila, zato je vladni kandidatje prodrl, kakor se jim je ljubilo. Izvoljena sta Bothe in Hondl. Izmej nezavistnih meščanov glasovalo jih je samo 31, vse drugo bili so samo uradniki, častniki, učitelji, pionzisti itd.

— (Izpred sodišča.) Pri tukajšnjem mestnem delegovanem sodišči obsojen je bil danes znani Ludovik Kržišnik vulgo Bacin, ker je psoval na ulici in v gostilnici tukajšnjega obrtnika ter mu pisal pismo polno psovka, na osem dni zapora, poostrenega z dvema postoma.

— (Duhovniške premembre v Lavantski škofiji.) Umrl je dne 31. oktobra gosp. Makso Globočnik, župnik v Ribnici na Pohorji, dne 6. t. m. pa gosp. Matej Klobasa, župnik v Negovi. Župnija v Ribnici je razpisana do 13. dne decembra.

— (Srbske povesti odiseja.) Znani srbski pisatelj Nikola Jović spisal je mično povest „Arnaut bulbul“, katero je priobčil srbski list „Otačina“. Iz tega lista prevela jo je nedavno „Revue de l' Orient“, ki je pa bila toli poštena, da je povedala vir. Iz „Revue de l' Orient“ zagledala je v nemškem jeziku zopet luč sveta v „Pester Lloyd“, ki pa ni povedal izvora. Iz „Pester Lloyd“ prevelo je na hrvatski jezik g. Jos. Eugen Tomić in kot „turško povest“ objavil v „Narodnih Novinah“. Zares dolg je bil pot, po katerem je ta povest od Srbov dospela do Hrvatov. — Nekaj jednacega zgodovalo se je pred leti tudi v Slovencih. Pokojnega L. Kordescha nemško povest „Der Deserteur“ priobčil je bil nekdo v hrvatskem „Neven“-u, od koder jo je nekdo zopet presadil v Ljubljano, kjer je bila tiskana v „Novicah“.

— (Na vseučilišči v Gradcu) je v zimskem tečaju 1888/89 upisanih: 101 reden, 14 izrednih, vkupe 115 bogoslovev; 435 rednih, 52 izrednih, vkupe 487 juristov; 481 rednih, 41 izrednih, vkupe 522 medicincev; 55 rednih, 25 izrednih, vkupe 80 modroslovev in 92 farmacevtov, vkupe 1296 slušateljev.

— (Včerajšnji mesečni semenj) je bil slabo obiskan. Uzrok je gotovo ta, da bode 19. t. m. veliki sv. Elizabete semenj, na katerega navadno pride veliko kupcev in tudi živine se veliko prižene. Živine bilo je na semnji 629 glav in sicer: 151 konj, 171 volov, 270 krav in 37 telet. Kupčija slaba, največ so Labi volov nakupili za Trst.

— (V mestni klavnicici) zaklalo se je pretekli mesec 341 glav goveje živine, 831 prašičev, 563 telet, 425 kozlov in ovac in 4 kozliči. Od kar imamo novo klavnicico se še ni nobeden mesec počelo toliko goveje živine kakor ravno minuli.

— (Nova pošta.) Poštno ravnateljstvo dovolilo je ustanovitev c. kr. pošte v Lučah, od koder je bilo doslej na pošto v Ljubnem tri ura hoda. Nova pošta bode tudi prebivalcem divne Solčave ne-

ubraniti. Seveda je dovolj, ako se naredi par korakov, da se tako zadosti njihovi etiketi, a potem se svobodno lahko izstopi.

Ko sem opaževal to rajanje visoko na holmu pod prostim jasnim pomladanskim nebom in poslušal te zamolklo otočne glasove, ki so glase kakor odmev prestanih muk, vrstila se mi je pred duševnimi očmi tragična, s krvjo opisana zgodovina tega naroda in zdelo se mi je, da nisem na svobodnih kranjskih tleh, temveč daleč doli na jugu mej zatirano turško rajo. Premisljal sem, koliko milijonov Slovanov zdihuje še pod krutim igom tujega nasilista in nehote izvila se mi je iz prisij molitev znanega hrvatskega pesnika-mučenika: „Bog spasi...!“

Bojanci so v obče pošteni, v razliko od njihovih sosedov Marindolcev — uz naničev, mirni, krotki in nad vse gostoljubni, a precej ljubosumni na svoje krasotice. V kulturnem oziru so seveda vsled pomankanja vsakojakega šolskega pouka, kakor v obče Belokrajinci v oddaljenejših vaseh precej zastali, a upati je, da se tudi tu zboljšajo razmere, ker v kratkem dobe novo šolsko poslopje, za kar gre v prve vrsti zasluga okrajnemu glavarju Čer-

koliko okrajšala pot na pošto. Pošto v Lučah bode nekda prevzel g. Anton Pustoslemšek, vrl in izobražen posestnik.

— (Posojilnica v Mariboru) imela je meseca oktobra 31.641 gld. 6 kr. dohodkov, 30 tisoč 449 gld. 60 kr. troškov, torej 62.090 gld. 66 kr. prometa.

— (V Št. Vidu nad Vipavo) razpisana je na temošnji dvorazrednici služba nadučitelja z letno plačo 500 gld., priklado 40 gld. in stanovanjem in služba drugega učitelja s 400 gld. na leto. Prošnje do 21. t. m.

— (Mesto Kastav) razpisuje službo mestnega zdravnika. Plača s pavšalom 1200 gld. na leto. Prošnje do konca t. m.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 8. novembra. „Polit. Correspondenz“ ima oficijozen dopis iz Berolina, ki opozarja na vedno večjo prijaznost mej Španjsko in Francosko, odkar je Vega di Armijo imenovan vnanjim ministrom. Ta prijaznost se je že večkrat opazovala, tako n. pr. pri proslavljanju francoskega brodovja v Barceloni, v kako srčnem vsprejemu španjskega brodovja v Toulonu, zlasti pa v soglasnem postopanju obh. držav v maroškem vprašanju, česar ost je naprjena proti drugim državam ob Sredozemskem morju. Da sta se odpoklicala grof Benomar in grof Rascon iz Berolina in Rima, je tudi posebega pomena, kajti oba diplomata bila sta priljubljena in uživala sta veliko zaupanje. Domneva se, da sta se odpoklicala radi tega, da bi mej Rimom in Berolinom nastalo nesporazumlenje, kar Francozi jako živahno žele.

Peterburg 8. novembra. Vsled železnične nezgode pri postaji Borki odpuščen je prometni minister Posjet. Naslednik njegov bode finančni minister Višnegradski.

London 8. novembra. „Times“ javlja iz Carigrada: Porta dobila je brzojavko iz Peterburga: Ko bi razmere v Srbiji nanesle, da bi avstrijske čete zasele deželo, se tudi Rusija ne bode več držala svoje zaveze, da bi ne zasedla Bolgarske.

Novi York 8. novembra. Dognano je, da je Harrison tudi v Kaliforniji in v Indijani zmagal.

Dunaj 9. novem. Prof. Bamberger dopoludne umrl. — „Wiener Zeitung“: Knez Wrede imenovan poslanikom v Monakovem, baron Herbert Rathkeal poslanikom v Stuttgartu, grof Chotek poslanikom v Draždanih. — Vlada bode zbornici poslancev v kratkem predlagala, da se zgradi osem novih oklopnic, 20 križarskih ladij in mnogo torpedovk.

Razne vesti.

* (Nemški profesor o Madjarih.) Profesor na vseučilišči v Tübingenu, dr. Müller piše v svoji knjigi „Der russisch-türkische Krieg“ 1877 bis 1878 sledete: „Mej 15½ milijona prebivalcev dežel ogerske krone je poleg 5,700.000 Madjarov, 5,200.000 Slovanov, 2,800.000 Rumuncev, 1,800.000 Nemcev. Iz tega se vidi, da je gospodstvo nestrpnih in despotičnih Madjarov gospodstvo manjšine nad večino, kakor pri Osmanih in da temu gospodstvu preti velika nevarnost vsled osvobojenja balkanskih

nomaljskemu, preblagorodnemu gospodu markizu Gozzaniju, pod kojega izglednim poslovanjem se grade mnogobrojne šole po vsej Belokrajini, s kajimi čini si je že in se bode še ta gospod stekel izrednih zaslug za povzdigo svojega političnega okraja na šolskem polju in postavil si časten spomenek v kroniki Belokrajinski, kar bodi tu dostojno omenjeno.

Pouk vodil bode na Bojancih baje jeden izmej gospodov učiteljev Dragatuških ekskurendno vsak četrtek in vsako nedeljo s slovenskim učnim jezikom, a čul sem, da se temu Bojanci protivijo in zahtevajo pouk v svojem materinskem, srbohrvatskem jeziku, kar je s stališča jezikovne ravnopravnosti tudi popolnoma opravičeno.

Solnce se je že bližalo zatonu, ko smo se poslovili od prijaznih Bojancev in napotili se proti domu, kako zadovoljni z užitkom izrednega izleta.

Vsakemu pa, kojega bi slučaj nanesel v začetku maja v Belokrajino in ki se zanima za narodne običaje slovanske, toplo priporočam, naj ne zamudi prilike ogledat si originalno prošenje: Jurjevo na Bojancih.

narodov in snovanja samostojnih balkanskih držav. Madjari, ki so, predno se je uvel dualizem, kričali vsej Evropi, kako jih pritska avstrijsko gospodstvo, pritskali so v vseh letih svojega gospodovanja Nemce, Slovane in Rumune tako, da je proti temu avstrijski pritski, katerega so se otresli, kako nedolžen. Kaj bi moglo nadalje mikati Srbe in Rumune, da bi se še dali trpinčiti za silo prelakovnemu azijskemu madjarskemu narodu.“ Nemški vseučiliščni profesor je pač dovolj nepristranska priča za odnošaje na Ogerskem. Do go pač ne bode moglo to trajati.

* (Vojvoda flanderski,) brat belgijskega kralja in strije cesarčinje Štefanije prodal je vsa posestva svoja na Ogerskem po nizkej ceni. Vojvoda je bil dosedaj največji posestnik na Ogerskem. Graščino Palin pri veliki Kaniži, katera meri 27000 oral, kupil je pl. Ocskay za štiri milijone. Kupčijo je sklenil generalni ravnatelj uprave domen v Bruslji dvorni svetnik Clement. Tej kupčiji so se mnogi čudili, ker neso misili, da je pl. Ocskay toliko premožen, da more kupiti tako posestvo in je tudi bilo več kupcev z Dunaja in Budimpešte. Nek Dunajski plemenita obljubil je celo 200.000 gld. več. Večino tega posestva je doslej imel sin generalnega ravnatelja Clementa v najemu. Vse ugiblje, kaj je uzrok, da je vojvoda prodal vsa svoja posestva na Ogerskem. Nekateri sodijo, da so temu nekoliko krive politične razmere. Čudno bi to pač ne bilo!

* (Glavni dobitek) v loteriji jubilejne razstave, obstoječ iz 25.000 gold. vredne jako lepe salonske oprave ali pa 20.000 gld. v gotovini, dobil je revni kostumski krojač dvornega gledališča na Dunaju, Vaclav Kovařík.

Poslano.

Predzno, od nekompetentnih faktorjev javno izraženo kritiko uradnih mojih poročil o učiteljstvu Kranjskega gymnasija zavračam z vso odločnostjo kot popolnem neupravičeno, sklicujoč se na tri letna poročila, v katerih sem izreklo svojo sodbo o sposobnosti učiteljstva doslovno tako le:

„Rücksichtlich der Verwendung (des Lehrkörpers) ist die ergebnst gefertigte Gymnasialdirection (auch heuer) in der angenehmen Lage, allen Lehrern ohne Ausnahme das ehrende Zeugnis auszustellen, dass sie bei vollkommen hinreichender Fachkenntnis mit anerkennenswerter Berufstreue ihres Amtes walten und stets redlich bemüht waren, sowohl den didaktischen Anforderungen als auch dem erziehenden Momenten der Schule volle Rechnung zu tragen.“

Temu dostavljam, da sta bila za mojega triletnega ravnateljevanja dva učitelja definitivno v službi potrjena, dve pa se je priznala službena doklada — in to na moje priporočilno, skozi in skozi hvalče poročilo, brez kateroga bi se po znani ministerski odredbi prošnje dotičnikov ne bile mogle uslušati.

Golo obrekovanje in nesramna laž pa je, ako se mojim poročilom podtika, da sem imenoval vse profesorje „duševne ničle“, nemščine nezmožne i. t. d.

V Ljubljani, dne 9. novembra 1888.

Fr. Wiesthaler.

Trajui zdravilni vespeh. Vsakeršno trganje po hrbtni in udih ter bolečini v členkih vspešno ozdravi mazanje z Moll-ovim „Francoskim žganjem in soljo“. Cena steklenici 90 kr. Vsak dan razpoložljiva po poštnem po-vzetji A. Moll, lekarnar in c. kr. dvor. založnik, na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom.

4 (31-15)

LJUBLJANSKI ZVON
stoji (331-258)
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četr leta gld. 1.15.

Darovi za zastavo „Dolenjskega Sokola“.

IV. izkaz.	
Prenos iz III. izkaza . . .	185 gld. 23 kr.
Nadalje so darovali:	
N. N., domoljub in rodoljub Metličan, Taver,	5 " 50 "
Amerika . . .	— " — "
Gosp. Ivan Gaberšek, podstarosta „Savinjskega Sokola“ na Vrancem . . .	3 " — "
Neimenovane gospodinje . . .	2 " — "
Tarokisti „Pri solnecu“ v Novem mestu . . .	1 " 16 "
Gosp. Ivan Müller v Zagorji . . .	1 " — "
Luka Habat v Zagorji . . .	1 " — "
Lovro Verbič v Novem mestu . . .	1 " — "
Anton Čok v Trstu . . .	1 " — "
Josip Volovšek v Celji . . .	— " 50 "
Ivan Mrak st. v Zagorji . . .	— " 50 "
Josip Milač v Zagorji . . .	— " 50 "
Ivan Stritar v Zagorji . . .	— " 50 "
Julij Ivanetič v Zagorji . . .	— " 50 "
Karol Zupančič v Zagorji . . .	— " 50 "
Ivan Janežič v Zagorji . . .	— " 20 "
Fran Majzelj v Zagorji . . .	1 " — "
Vesel. družba „Pri solnecu“ v Novem mestu	— " 30 "
Skupaj . . .	205 gld. 89 kr.

Vsem gospđ. in gg. darovalcem izreka tem potom svojo toplo zahvalo

odbor „Dolenjskega Sokola“.

